

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

Warszawa, dnia 6 października 2023 r.

L.dz. Ia-⁴⁴⁷⁵...../3940/2023

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Ministrze

Odpowiadając na korespondencję I.dz. II.519.981.2023.AN, z dnia 7 września 2023 r., dotyczącą problematyki związanej z wykorzystywaniem przez funkcjonariuszy Policji – w ramach podejmowanych czynności służbowych – przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, uprzejmie informuję, że „taser” jest środkiem przymusu bezpośredniego prawnie dopuszczonym do stosowania przez funkcjonariuszy Policji na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. *o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*¹, w przypadkach określonych w art. 11 pkt 2, 3, 5, 7-11 i 13, przy zachowaniu określonych w ww. ustawie zasad ich stosowania.

Zgodnie z dyspozycją art. 39 ust. 3 wskazanej ustawy, to właściwy przełożony ustala, czy użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zgodnie z prawem - w przypadku, gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego wystąpiły objawy uzasadniające konieczność udzielenia osobie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub medycznych czynności ratunkowych albo nastąpiła śmierć tej osoby lub wyrządzona została szkoda w mieniu znacznej wartości.

Dookreślając system nadzoru, w tym w kontekście przepisów ww. ustawy, niezbędne jest również wskazanie wymagań zapisanych w § 26 zarządzenia nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14.08.2007 r. *w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym*, gdzie określono, że obowiązkiem prowadzącego odprawę policjantów do służby patrolowej jest sprawdzenie znajomości przez policjantów zasad użycia lub

¹ tj. z dnia 13 stycznia 2023 r. Dz.U. z 2023 r. poz. 202,

wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej. Natomiast celem nadzoru nad pełnieniem służby patrolowej jest m.in. badanie zasadności, warunków i sposobu stosowania środków przymusu bezpośredniego przede wszystkim broni palnej przez policjantów. W celu zapewnienia właściwego poziomu nadzoru poza bezpośrednimi przełożonymi policjantów realizujących służbę patrolową, kierownicy jednostek wyznaczają policjantów upoważnionych do wykonywania czynności nadzorczych w ww. zakresie. Tożsame regulacje w zakresie nadzoru wynikają z postanowień zarządzenia nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20.06.2016 r. w sprawie *metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych*.

Biorąc pod uwagę szeroki zakres i charakter realizowanych przez policjantów zadań, podczas których zastosowane mogą być środki przymusu bezpośredniego, jak np. interwencje, konwoje, doprowadzenia osób zatrzymanych, pomoc i asysta wykonywana dla innych organów, zabezpieczenie różnego rodzaju imprez masowych i inne działania operacyjne i procesowe, a także skalę tego rodzaju czynności, nie jest możliwe oraz nie znajduje racjonalnego uzasadnienia centralne gromadzenie informacji o wszystkich przypadkach użycia lub wykorzystania poszczególnych, wymienionych w ustawie o śpb, środków przymusu bezpośredniego. Nie przewidział również takiej konieczności ustawodawca. Równolegle informuję, że zgodnie z zarządzeniem nr 37 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie *metod i form prowadzenia sprawozdawczości w Policji*, oczekiwana kategoria danych nie podlega agregowaniu. Powyższe wpływa na brak możliwości wygenerowania statystyk we wnioskowanym zakresie danych, tj. dotyczącym liczby wszczętych postępowań przygotowawczych *in rem i ad personam*, gdzie zarzucano funkcjonariuszom nadużycie uprawnień w związku z użyciem urządzenia typu „taser”.

Równolegle zaznaczam jednak, że ze względu na specyficzny rodzaj tego środka przymusu bezpośredniego, stanowiący w istocie alternatywę dla broni palnej, a także uwzględniając potrzebę sprawowania nadzoru funkcjonalnego nad omawianą problematyką, w 2017 roku podjęta została decyzja o przygotowaniu przez Biuro Prewencji KGP wytycznych regulujących obszar użytkowania oraz używania lub wykorzystywania przez policjantów przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej. Od dnia 24.08.2018 r. zaczęły obowiązywać Wytyczne nr 4 KGP, które określają wybrane procedury postępowania policjantów lub innych wyznaczonych osób z przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, sposób sprawowania nadzoru nad tym postępowaniem oraz zasady i koordynację procesu doskonalenia zawodowego lokalnego w zakresie posługiwania się przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, a w szczególności:

- zasady związane z przechowywaniem, pobieraniem i zdawaniem przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania za pomocą energii elektrycznej,
- rodzaje prowadzonej dokumentacji,
- czynności związane z obsługą techniczną,
- sposób postępowania z zarejestrowanym materiałem audio-video,
- obowiązki policjantów lub innych wyznaczonych osób związane z postępowaniem z przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

Uwzględniając dane jakie wpłynęły do Biura Prewencji KGP, należy wskazać, że w okresie będącym przedmiotem zapytania Pana Rzecznika użycie lub wykorzystanie paralizatorów przedstawiało się następująco:

- 2020 r. - 327 przypadków użycia i 9 przypadków wykorzystania, przy czym nie odnotowano przypadków ocen negatywnych²,
- 2021 r. - 282 przypadków użycia i 9 przypadków wykorzystania, w tym odnotowano dwa przypadki negatywnej oceny,
- 2022 r. - 306 przypadków użycia i 10 przypadków wykorzystania, w tym odnotowano dwa przypadki negatywnej oceny.

Nadmieniam również, że zagadnienie związane z użyciem i wykorzystaniem urządzeń służących do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej było jednym z elementów kontroli Najwyższej Izby Kontroli realizowanej m.in. w KGP pn. *Przygotowanie wybranych podmiotów do realizacji zadań na rzecz zapewnienia porządku publicznego z wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego*, z której wystąpienie pokontrolne opublikowano w dniu 17 lipca 2022 r., nie ujawniając nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.

 KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI
 z upoważnienia
 ZASTĘPCA
 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
nadinsp. Roman KUSTER

² Ocena wynikała m.in. z procedur wewnętrznych Policji realizowanych na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy o Środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej lub była rekomendowana przez komórki kontroli Policji, albo wynikała z prowadzonych w tej sprawie czynności wyjaśniających

